

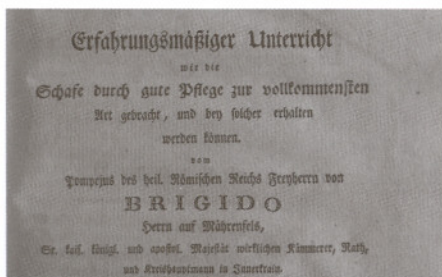
Praktični nauki o reji ovac iz leta 1771

Kranjska kmetijska družba (ob ustanovitvi leta 1767 imenovana Družba za poljedelstvo in koristne spretnosti na Kranjskem) je v nemškem jeziku v letih 1770-1779 v Ljubljani izdala štiri obsežne knjige »SAMMLUNG NÜTZLICHER UNTERRICHTE« (Zbirka koristnih nasvetov), kjer so objavljali poučne spise, nasvete in poskuse.

Naslovnica druge knjige »Zbirka koristnih nasvetov«

V drugi knjigi, ki je izšla leta 1773, je objavljeno tudi obsežno strokovno delo (knjiga, učbenik), ki ga je leta 1771 napisal Brigido, z naslovom »Erfahrungsmässiger Unterricht wie die Schafe durch gute Pflege zur vollkommensten Art gebracht, und bey solcher erhalten werden können«, ki smo ga slovensko preprosto poimenovali »Praktični nauki o reji ovac«.

Naslovnica knjige »Praktični nauki o reji ovac«

To je prvi strokovni učbenik o reji ovac, izdan v Sloveniji.

Knjiga obsega 91 strani in je poleg uvoda (3 strani) razdeljena na sedem poglavij.

1. Prvo poglavje: O hlevih za ovce (10 strani),
2. Drugo poglavje: Lastnosti in izbira ovac in ovnov (6 strani),
3. Tretje poglavje: O parjenju (10 strani),
4. Četrto poglavje: O jagnjitvi in vzreji jagnjet (13 strani),
5. Peto poglavje: O striženju in zbiranju volne (8 strani),
6. Šesto poglavje: O poletni in zimski prehrani, druga oskrba ovac (17 strani),
7. Sedmo poglavje: O preprečevanju in zdravljenju za bolezni ovac (24 strani).

Delo je razdeljeno v smiselna poglavja in obravnava tudi za današnje čase vse pomembne vidike reje ovac. Iz vsebine posameznih poglavij je mogoče sklepati, da je bila avtorju pri pisanju v pomoč kakšna starejša tuja knjiga o ovčereji in da je imel z rejo ovac veliko praktičnih izkušenj. Imenitno strokovno delo, ki pa je bilo zaradi jezika, v katerem je bilo napisano, odtujeno mnogim slovenskim kmetom, ki niso bili večji nemškega jezika.

Za konec

Umekova (2006) poroča, da je Kranjska kmetijska družba naprosila Blaža Kumerdeja, da to delo prevede v slovenski jezik. Nič pa ne seznanja o tem, da je bilo to tudi storjeno. Morda pa bo to enkrat odkrito kje v arhivih, podobno kot je bil leta 1951 v tedanjem Osrednjem državnem arhivu Slovenije najden slovenski rokopis »Pogovor od Zbelenih Rojou«, ki ga je napisal leta 1776 Peter Pavel Glavar. In če bo ta slovenski rokopis najden, bo to med najstarejšimi ali celo najstarejše slovensko strokovno delo na področju živinoreje.

Viri

Brigido Pompej. Erfahrungsmässiger Unterricht wie die Schafe durch gute Pflege zur vollkommensten Art gebracht, und bey solcher erhalten werden können. Za leto 1771. 2(1773), str. 77-168, Zweite Sammlung nützlicher Unterrichte.

Umek Ema. Kranjska kmetijska družba 1767 – 1787. Arhivi, 29(2006)1, str. 1-34

Prof. dr. Andrej Šalehar,
zaslužni profesor,
Univerza v Ljubljani,
Biotehniška fakulteta,
Oddelek za zootehniko

AgroCenter

AgroCenter, trgovina d.o.o.
Spodnja Senica 5
1215 Medvode, Slovenija
Tel.: +386 (0)5 99 42 482
E-mail: info@agrocenter.si
www.agrocenter.si

Oprema za vzrejo in nego živali

Pašna oprema

Hlevska oprema
Mlekarska oprema
Veterinarska oprema

Noži Arcos

Kamere za nadzor živali

